

KULTURMILJÖFRÄMJANDET

YTTRANDE

2018-02-28

Dnr N2017/07438/FF

Näringsdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

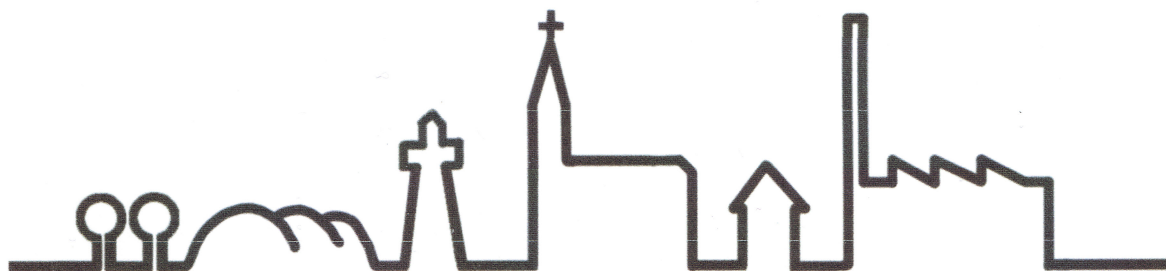
Kulturmiljöfrämjandets remissyttrande över betänkandet (SOU 2017:95) Ett land att besöka. En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring.

Diarienummer N2017/07438/FF

Kulturmiljöfrämjandet begränsar sitt remissyttrande till de förslag som lämnas i betänkandets kapitel 11 Kulturturism.

Kulturmiljöfrämjandet är en ideell förening som värnar om utsatta kulturmiljöer. Främjandet vill med de goda exemplens makt, erfarenhet, kunskap och strategiska modeller visa att det går att skapa en långsiktigt hållbar förvaltning av kulturmiljöer genom samverkan, fördelning av resurser och opinionsbildning.

Främjandet anser, att utredningen Sveriges besöksnäring på ett förtjänstfullt sätt har lyft fram kulturmiljöns betydelse för besöksnäringens framtida utveckling. De konkreta förslagen handlar till en betydande del om att det inom olika delområden bör utarbetas särskilda strategier för att utveckla kulturmiljön och därmed dess betydelse för besöksnäringen. Således har

regeringen i juni 2017 uppdragit åt 10 statliga myndigheter att var för sig utarbeta vägledande strategier för kulturmiljöfrågor. Å andra sidan har dessa myndigheter inte tillförts de extra resurser som skulle behövas för att förverkliga strategierna.

Främjandet instämmer i utredningens konstaterande (sid.301), att "en del av grundproblematiken är att nödvändiga insatser för att upprätthålla kvalitet i kulturella besöksmål saknar självklar finansiering".

De offentliga insatserna för kulturmiljöer har under lång tid hamnat efter insatserna för att skydda och tillgängliggöra naturen. Regeringens anslag 7:2 för kulturmiljövård uppgick under 2017 till 253 miljoner medan 2,3 miljarder kronor avsattes för naturvård. Av kulturmiljöanslaget fördelades 209 miljoner vidare till länen. Svårigheter med finansiering är ett väsentligt hinder för insatser för vård, tillgängliggörande och inrättande av kulturresevat. Om inte kulturmiljön tilldelas ökade resurser är det svårt för de statliga myndigheterna att i ökad utsträckning medverka i arbetet med att skapa nya kulturturistiska besöksmål.

Statens fastighetsverk förvaltar kulturhistoriskt värdefulla byggnader och anläggningar och är en stor markägare. Till myndighetens ansvar hör att förvalta de byggnader som disponeras av H.M. Konungen. 200 av SFV:s byggnader är besöksmål. Alla byggnader och anläggningar som har ett kulturhistoriskt värde kan inte finansieras med hyror eller intäkter från besökande. Därför har Fastighetsverket ett särskilt anslag av regeringen för att finansiera de så kallade bidragsfastigheterna. För budgetåret 2017 genomförde regeringen en 45-procentig sänkning av anslaget till bidragsfastigheterna. Detta har av flera aktörer beskrivits som ett stort bekymmer, eftersom det försämrar både myndighetens egna och andra aktörers möjligheter att bedriva besöksmålsutveckling. Kulturmiljöfrämjandet instämmer i denna slutsats.

Sammanfattningsvis anser Kulturmiljöfrämjandet att utredningens olika förslag om att formulera mål och strategier, myndighetsuppdrag och samverkansmodeller inom kulturturismen blir tämligen verkningslösa om inte regeringen tillför kulturmiljön ökade ekonomiska resurser. Detta utesluter inte att det behövs ett fortsatt arbete för att finna nya sätt att finansiera ökade insatser inom kulturmiljöområdet. Vi vill exempelvis peka på den modell som finns i England under benämningen "National Trust". Det finns ett behov av en svensk modell som inte bara gäller slott och herrgårdar utan även vardagliga byggnader för boende, vård och arbete samt viktiga fornlämningsområden.

Utförsäljning av byggnader och anläggningar som har en väsentlig roll i bevarandet av vårt kulturarv bör undvikas. Om ändå offentligt ägda byggnader övergår till enskilda eller om det sker arvsskiften, finns det ett behov av ett regelverk som kan bidra till att de kulturhistoriska värdena säkerställs. Främjandet föreslår att regeringen tar initiativ till en utredning som får i uppdrag att lämna förslag till ett sådant regelverk.

KULTURMILJÖFRÄMJANDET

Inger Liliequist

Sören Häggroth